

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona, Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre . 8 frt. v. 16 korona, 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvtári cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A király haragja.

Arról veszünk értesítést, hogy a magyar király — haragszik.

Haragszik állítólag Bánffy Dezső báró ama bizonyos levél-história miatt, a mely napok óta élénken foglalkoztatja a politikai közvéleményt.

Haragszik Wlassics Gyula kultuszminiszterre, állítólag azért, mert az erd. rom. kath. püspöki helyettes kirendelése ügyében inkorrektül járt el.

A mint mi ismerjük a magyar királyt, olyannak tudjuk, a ki nem lobban hirtelen haragra, hanem a ki csak akkor mutatja ki és érezteti a haragját a mikor arra komoly oka van.

Azt egyáltalán nem lehet tagadni, hogy a tenebb vázolt két esetben elég komoly ok rejlik arra nézve, hogy a király szívében a harag érzése vessen lobbot.

Nagy dolog ám mindig, mikor egy különben jó, egy mindenki által szeretett király haragja megnyilatkozik.

A király haragja nem olyan, mint a más közönséges halandóké. Mert mikor a király haragszik akkor nemcsak azok érzik meg a súlyát, a kik haragra lobbantották, hanem azok is, a kik merőben ártatlanok a dologban.

Ha a király például a kormány férfiakra haragszik, az anynyit jelent, hogy azoknak meg vannak számlálva a dicsőség napjai.

Sokszor mesés, hogy a király a miatt haragszik meg a statusférfiakra vagy egyéb közméltóságot viselő egyénekre, mert ezek az ország és a nemzet érdekei ellen cselekednek.

Máskor meg az fordul elő, hogy a király olyan férfiakra is megharagszik, a kik nagyon is sokat kívánnak a közele az ország és a nemzet javára.

Ez utóbbi harag aztán sujtolja a nemzetet is még pedig ártatlanul.

Ámde most nem az ilyes haragról van szó. Most a jó király a rossz és a tapintatlan államférfiara nehezedik a maga haragjával.

Illetőleg most ketten sorosok a király haragjának elviselésében.

Az egyik Bánffy Dezső báró, az uborkafára hirtelenében felkapaszkodott, különben közönséges elméjű magyar főnemes és kiérdemült többszörös főispán.

A másik Wlassich Gyula, egy különben jobb tudásu, ambíciózus férfi, a kit azonban a tudása nem óv meg attól, hogy a királynak nem tesszék dolgokat kövessen el, s ezzel okot szolgáltatson a királynak arra, hogy még nehezteljen rá.

Ez idő szerint tehát a Bánffy-kabinetnek a feje és kultuszminisztere vannak — pácban.

Hogy kimenekülnek e ebből a nehéz helyzetből, azt alig lehet eldönteni.

A baj mindenesetre megvan. A nehezebb része a bajnak természetesen erre a most nevezett két statusférfiara hárul.

Tekintettel arra, hogy főképpen Bánffy Dezső báró, mióta a miniszterelnöki széket üli, egyik galibát a másikat után követi el, a mi maga elég ok arra, hogy a Felséget komoly gondolkodóba ejtse a Bánffy jövő sorsának hová fordulása iránt, ezenkívül már is annyit ártott a nemzet elsőrendű érdekeinek, hogy a király haragja ébredésének csak örülhetünk.

Örömmel csak fokozza az a tudat, hogy a király nem szokott ok nélkül megharagudni s ha valakire megharagszik, annak a nyilvános pályafutása végét érte.

Az, hogy Bánffy Dezsőtől ily uton megszabaduljon a nemzet az azt hiszik egyetemes óhajta Magyarországon.

Ezt nyilván maga a király is jól tudja, mert hiszen látnia kell, hogy ez a hirtelen felkapott s minden komoly tehetség nélkül való statusférfi csak arra volt jó, hogy a szabadelvű párt számbeli gyarapodását elősegítse, de más állami feladatok megoldásához sem tehetsége, sem tapintata, sem bölcsesége, sem rátermettsége nincs.

E mellett annyi apró kellenetlenséget okozott a koronának is és anynyit rontott a nemzet erkölcsi reputációján, hogy a király teljesen megeléghette már Bánffy Dezső szolgálatait és elkövetkezett az ideje, hogy megmentse az országot.

Egyben kérjük is a jó királyt, hogy Bánffyval szemben való haragjában ne engesztelődjék meg, hanem csak éreztesse vele haragját mindaddig, míg meg nem jön az esze ennek a különös embernek és le nem száll arról az uborkafáról, melyre oly hirtelenséggel felkuszott.

Politikai hir.

Az italmérsi adó megszüntetése.

A pénzügyminiszteriumban már egy hete szakadatlanul tanácskoznak a szeszitalméri adó megszüntetése ügyében. A tanácskozás a söritaladóra és a cukorfogyasztási adóra is kiterjed. E tanácskozásokból az „Italmérés” című adóügyi szaklap a következőket írja:

„A pénzügyminiszterim, ugy látszik, komolyan kezébe vette ez adótörvények módosítását és miután tudunkkal az előmunkálatok már régen elkészültek, de sőt maga a törvényjavaslat is már ki van nyomtatva, e hosszú tanácskozás arra mutat, hogy az eddigi kidolgozás revizió alá vétetvén, az most lényeges változáson megy keresztül. Hogy minők lesznek azok a változások, miután a tanácskozás egyes részletei ki nem szivárogtak, eddigelő megtudunk nem sikerült. Annyit azonban máris konstatalhatunk, hogy a bérleti rendszer már csak utolsó napjait járja.”

A t. Ház.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, jan. 25.

A költségvetési vita még is csak érdekes lesz. Nem a vitaközlés magas nivójáért, hanem a botrányokért, melyeket produkál a tisztelt ház, s melynek anyagát a kormánypárt, illetőleg a kormányelnök szolgáltatja.

Ma ismét a Blaskovics levele kísértett. Ezzel a levéllel akarta Bánffy a nemzeti pártot tönkre silányítani, az által, hogy a nemzeti pártot olyanak tüntesse fel, mint a mely a néppárttal egy követ fű. Csakhogy a tisztelt miniszterelnök ur önmagát silányította tönkre, mert kiált, hogy mikor Blaskovics azt a levelet Molnár apáthoz írta, akkor még a néppárt, mint országgyűlési párt nem létezett és Blaskovics Ferencz nem volt nemzeti párti képviselő.

Ezzel a fogással tehát felsült a furfangos Bánffy. Most hát annál rosszabbul esett az a vád, mely levélitok megsértése czim alatt nyomta a kegyelmes vállakat.

— Honnan kapta a levelet? Ez volt a kérdés és a miniszterelnök ur nem bujtott ki a felelet alól.

Szánalmas és megalázó volt a vallomás, a mit Bánffy tett. Elmondta, hogy mikor a néppárti iroda költözködött, számos levelet, mint értéktelen holmit a régi helyiségben hagytak. Ezek között volt a Blaskovics levele is. A néppárti iroda volt helyiségébe színeszűn költözött a ki megtalálta a levelet és átadta Vészi Józsefnek, az akkori „Pesti Napló” — jelenleg „Budapesti Napló” szerkesztőjének. Vészi a levelet a miniszteriumba vitte, a holt tőle azt Jeszenszky miniszteri tanácsos vette át s így került az ő kezébe, ki azt a házának, mint a néppárt ügyeire vonatkozó közérdeklőleg is fontos dolgokat tartalmazó levelet bemutatva,

Persze, hozzátette, hogy szerinte ez nem inkorrekt eljárás és becsületében senkit sem sért.

A miniszter ur ezzel a leleplezésével különben egy szerkesztőt is kompromitálni igyekezett, de bizony ezzel is megjárta. Elhallgatta a kegyelmes ur ugyanis azt a fontos körülményt, hogy Vészi csak azon feltétellel adta át a levelet, hogy azt felhasználni nem fogják, annál is inkább, mivel ő sem teszi lapjában közzé, mivel a tisztességgel nem tartja megegyeztetetőknek, hogy teljesen privát levelet felhasználjon és azt közzé tegye.

Ezt a körülményt Bolgár Ferencz hozta a ház tudomására, a mi természetesen meg sulyosította a miniszterelnök hibáját.

Bánffynak nem is igen volt rá válsza Alig tudta kinyögni azt a rossz mentséget, miszerint ő nem emlékszik Vészi szavaira.

A kérdésben felszólaltak még Molnár János és Ivánka Oszkár. Különösen Ivánka támadta hevesen Bánffyt. Támadta érdeme szerint, mert ilyen ember, ki efféle fogásokhoz nyúl, mint az ország első tisztviselője, nem érdemli meg, hogy továbbra is azon a polcon maradjon. Az ilyen miniszterelnök bizonyára csak szégyene a nemzetnek.

Ivánkát, a ki disznóságnak bélyegezte a miniszterelnök eljárását, — az elnök rendentásította. Az engedelmes többség pedig Horánszky határozati javaslatát elvetette. Rehabilitálták Bánffyt hivatalosan az ő kreaturái, az ő megvásárolt többsége.

Ámde az a kérdés, hogy mikép gondolkoznak abban a körben, a hol az ilyen ügyeket bírálni szokták és bírálni tudják? A hol nincs hivatalos többség és a szavazás nem megy kommandóra.

Az ítélet Bánffyra nézve bizonyára nem lesz kedvező.

Deficizt.

Nem arról a deficiztről teszünk itt említést, a melyet a kormányzatunkban a tudatlanság, az előrenemlítés idéztek elő, s a mely az önkormányzatot bukással fenyegeti.

Nem arról a deficiztről fogunk itt szólni, a melyet az állami, törvényhatósági s a községi háztartásokban a létező erőt megsemmisítő számítások költségek tettek permanenssé, s mely a papirosra ha el is van tüntetve, de megvan a valóságban, mert átcsempesztetett az államot fenntartó tényezők háztartásaiba, a minék a vége egy szörnyű krach leend, hanem a deficiztnek azt a nemét hoztuk itt fel, a melyet a váltókereseti felpereseket kivéve, csaknem minden más honpolgár, a ki igazságot keres, tapasztalni kénytelen.

A magyar igazságszolgáltatás szégyenletes deficizttel küzdök.

Nem azért, hogy rendszeres magyar polgári törvénykönyvünk még nincs; nem azért, hogy a magyar büntető törvényünk sok intézkedésében felette ruganyos; nem azért, hogy a csődtörvényéppen ugy kijátsszható, mint a képviselő választási törvény, — nem azért, hogy a telekkönyvi rendtartásunkkal nem lehet megélni; — hanem azért, mert a mint látszik valamennyi bíróságunknál csaknem a kezelő személyzet nem elegendő.

Január havában vagyunk, gyűl össze a sok időtrábló kimutatás, hogy a lefolyt évben hány és mily természetű ügydarab nyert elintéztést, s mennyi a hátrálék. Az igazságügyi magas kormány azt is kellene, hogy ellenőrizze, hogy hány elintéztett ügydarab hever leiratlan, kiadatlan az év folyama alatt és végén, azon okból, hogy a kezelő személyzet a munkanyag irányában elégtelen.

A magyar igazságszolgáltatás az elintéztett ügydarabok leiratása és kiadványozásában szenved a deficiztjét, a mi káros az igazság és jogkeresőknek, de káros az államkincstár nézve is.

Hagyjuk el a csigalábon haladó rendes pereket.

Miféle igazságszolgáltatás az, hogy mint pl. Bethlenben, az azonnali meghozott és kihirdetett makacssági ítélet, bónapokig hever leiratlanul, tehát kézbesítetlenül; hogy az 1895-ben meghozott átadási végzés 1896 végén kézbesítették, és miért, mert nincs munkáló írrok vagy díjok kellő számában.

Miféle igazságszolgáltatás az, hogy mint

pl. Bethlenben több mint 1300 telekkönyvi ügydarab elintézve ugyan, de bevezetés nélkül nyugszik, várva az igazságügyi miniszterium jóakarátát, hogy a már csaknem egy éve betegeskedő telekkönyvvezetőt helyettesítse bár, s hogy gondoskodják kisegítőkről is, mert egy ember ennyi hátrálékot — a folyóügyek hátránya nélkül — le nem örölhet, s hogy adjon kellő számú írrokokat, vagy bár napdíjasokat.

Ha a magyar kormány 1896-ban volt pénze a sok ünnepségre, a sok efemer alkotásokra, ha van pénze a rövid tartamú közszolgálatokért megadni a nagy nyugdíjakat, ha tudott pénzt szerezni a magyar alkotmányt aláíró képviselő választásokra; illő, hogy gondoskodják a magyar igazságszolgáltatás mirériáinak az enyhítéséről is, a mi a kezelő személyzet számának a megszorításától várható csupán első sorban.

De van még egyéb is a dologban.

Az igazságügyminiszter ur megsughatná a pénzügyminiszter urnak, hogy ha segédkezik a kezelő személyzet nélkülözhetlen létszáma rendszerezésében, gyorsabban fognak kimenni az ítéletek, a hagyatéki átadási végzések, a dologi jogi telekkönyvi bejegyzéseket tárgyaló végzések, a mi mind a kincstár előnyére szolgálna a kir. illetékekre való tekintetből.

De még azt is megsughatná az igazságügyminiszter ur a pénzügyminiszter urnak, hogy minden telekkönyvi hivatalnál a forgalomhoz képest a hiteles másolatok gyors kiadhatása végett pár napdíjas volna rendszerezendő. És az intézkedés behozna a magát. Bethlenben a múlt év folyamán 450 megrendelés behozott 482 frt bélyeget. Ezen kis járásban fedezve van egy diurnista járandósága, a ki a telekkönyvek másolásán kívül még sok egyebet is elgözhathatna.

Elég a deficit e neméről ennyi, még talán ez is sok és ok nélküli, mert mindnyájan tapasztalhatjuk, hogy a hol a nagyközönség érdekeiről van szó, a mi kormányunk sem nem lát, sem nem hall.

Nagy Miklós,
ügyvéd.

Gazdasági ismétlő iskola.*

A gazdasági szakértelem terjesztését előmozdító állami intézkedéseink folyamán végre egy olyanterrenumhoz érkezünk, mely eddig majdnem teljesen parlagon hevert: a legkisebb gazdák társadalmi osztályához. Egy ország is megakad fejlődésében, ha magát másoktól elzárja, hogy haladjon tehát egy legalább álló kaszt, mely — százados kínai falakkal körülvéve — minden tudását apától örökli?

Mi a gazdasági tudományok kultiválását, a tudás fejlesztését felől kezdve, igen kétséres jutottunk — ha ugyan már eljutottunk — annak tudatára, hogy haladásunknak, boldogulásunknak természetes fundamentumát alól keressük és erősítjük meg: a kaszálól, kapálól és szántól vető paraszt földmivelő gazdaságaiiban.

Hiszen ma — szak-tudás tekintetében — a nagy- és kis, vagy paraszbtirtokos között jóval nagyobb különbség, mint a mekora az intelligencia egyenlőtlensége természetéről megengedne. De imelédöntjük a kínai falakat. Tudást akarunk adni a népnek. Tudást, haladást és anyagi jólétet. A czél emberi és nemes, de fölötté nehéz, és kivitele minden bizonnyal több alaposságot kíván minden eddigi igyekezetünknel.

A gazdasági ismétlő iskolákra vonatkozó rendelet és azok tantervét az elmúlt év végén adta ki a vallás- és közoktatásügyi miniszterium.

Az első írott intézkedés, mely e kérdéssel foglalkozott, s melyre a tantárben is hivatkózás foglaltatik: az 1898-ik évi XXXVIII. tcz. volt, mely „A népiskolai közoktatás tárgyában” hozott, de minket érdeklő részeit mai napig sem nyertek alkalmazást a gyakorlatban. Idézett törvényezyik szerint (L. a 11. §. g. és 55. §. k. pontjai alatt) a községi elemi iskolák és általában a „népoktatási tanintézetek”-ben köteles tantárgyul volt előírva a „gyakorlati utmutatások előadása a mezői gazdaság és kertészet köréből” is. Az 50. §. szerint pedig: „A 12-évet betöltött s általában azon gyermekek, kik a mindennapi iskola tanfolyamát bevégezték, az ismétlő iskolába kötelesek járni.

Az 1894. évi XII. tcz. „a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről.” 45. §-a szerint a községi faiskola kezelője tartozik a tanköteles gyermekeknek a fatenyézésben gyakor-

*) Az „Erdélyi Gazda” legújabb számának első cikke.

lati oktatást adni. Jól tudjuk, hogy az idézett §-sok mennyiben vitettek keresztül, annyi idő alatt. Közel három évtized előtti szándékot akar megvalósítani tehát a most kiadott rendelet és tanterv!

A három évig tartó ismétlő iskolai tanfolyam tárgyainak csoportosítása kifogástalan és ami fő: teljesen megfelel a gyakorlati élet szükségleteinek. A tanítási anyag:

1. Gazdaságtan;
2. Olvasás és fogalmazás.
3. Számítás és mértan.

Az ezen címek alá foglalt és három évre elosztott tanítani és tanulni való bizonyára felelőli mindazt, a mit az ismétlő iskolásoknak tudni kellene. A második kérdés természetesen az, hogy ezen igazán: mindenre kiterjedő tudományt ki, hogyan és miből fogja tanítani. E kérdés megoldását czélozza a földmivelésügyi miniszter által közelebből kibocsátott irodalmi pályázat, mely szerint ez uton óhajtja megírati a tanítók számára szolgáló „Gazdasági vezér fonal”-at és a tanulók részére tankönyvül az „Olvasókönyvet”.

E két mű közül — melyek a pályázati hirdetmény szerint: egymástól függetlenek — az első felelőli az összes anyag mikénti tanítására vonatkozó tájékoztató utasításokat, a másodiknak pedig vonzó olvasmányokban tartalmaznia kell mindazon tananyagot, a mely a tanterv szerint ezen iskolák három évfolyama számára megállapított, a szám- és mértan kivitellével. Az előbbi terjedelme legfennebb 10, az utóbbi legfennebb 24 garmond nyomásu ivre terjedhet. Pályadíj ivenként 160 korona. Pályázati határidő: hat hónap.

Már most, eltekintve attól, hogy czélra vezető lesz-e e két munkát egyidőben és egymástól függetlenül két író által megírati — alapos megfontolás után az a kérdés merül fel előttünk, hogy vajjon mindkét könyvet, vagy akár csak az egyiket is hat hónap alatt egyáltalán meglehet-e írni?

Megkísértem felelni e kérdésre.

Nekünk két ily munkánk, mely a jelen czélunk megfellelhetne — ez idő szerint nincs. Ezt bizonyítja a pályázat kibocsátása is. Szükségünk van gazdasági vezérfonalra. Ez a néptanítók részére irandó s czélja az, hogy őket a tanításra quasi: megtanítva. Mindenesetre oly mű, mely — jól megalkotva — kimondhatatlan értéket képviselhet. De megírati valakivel, kinek könnyű gyártása mestersége: nem biztos eredményre vezető eljárás.

Kell nekünk egy olvasókönyv. Nézzünk végig a tantervben idézett anyagon. Gondoljuk el, hogy mindannak a lényegét, az esszenciáját vonzó olvasmányokban, kifogástalan nyelvezettel és olyan írásmódban kell megörökíteni, hogy egy 13—15 éves, közepes intelligentiájú ismétlő iskolás gyermek ne csak megértse, de abból magának minden irányu helyes ismereteket szerezhesen és lehető tudásvággyal, kedvvel is tanuljon.

Írni — hála Istennek — igen sokan tudnak ma nálunk, de tán ilyen magasabb feladatoknál még is meg kellene nyitni a tért (és itt az idő a tér) azok előtt is, a kiknek írni csak akkor adatott, a mikor lehet és a kik csak arról irnak, a mihez hivataluk van.

Megengedem: egy félév alatt elkészülhet a munkával (akár egyikkal, akár mindkettővel), rosszul is jól is az, a ki az alatt az idő alatt egyébbel nem foglalkozik. De nem tudom elképzelni, hogy feltétlenül éppen azok lennének hivatra a legjobb művelti irók, kik ebben az előnyös helyzetben vannak. A kérdéses pályázat rövid határideje pedig csakis az ilyen írók versenyét teszi lehetővé. Nézzük csak, hogy miért igaz ezen állításunk.

Egy rendes polgári foglalkozásu ember, a ki kényerét mindennapi munkájával keresi, a legnagyobb szorgalom mellett és ha szinte minden szakozásról lemond is — legfennebb átlag a napi három órát szentelhet egy munkásságra, melyre a köztért való lelkesedés, vagy nemesebb ambíció indíthat egyeseket. Ez pedig oly kevés, hogy abból — megtérve a számításokat — a jelen esetben 10 nyomtatott iv fogalmazására és leírására ivenként 54 óra, 24 ivnél 22 óra és — feltérve, hogy valaki mindkettőt megakarna írni — 34 ivnél már ivenként (egy nyomtatott iv 5—6 sürtn teleirt kézirat ivet tesz ki) csupán 16 óra időtartama álna rendelkezésére. Ennyi idő alatt pedig ezeket a munkákat megcselkedni — igazán nem lehet!

Vagy az a czélunk, hogy hamar adjunk, vagy az, hogy jól adjunk. Egy ilyen nagyulyu kezdeményezésnél talán mégis inkább az utóbbit tartjuk szem előtt.

Válasz.

Székelv-Keresztúr, jan. 23.

Tisztelt Választó Jogosult Urak!

Válaszolok önöknek, de nem „kénytelenségből”, miként önök válaszoltak nekem. Önök cikketet „a nagyközönség félrevezetésére irányulónak” nevezik. Hát én ugyan

miért vezetnem félra a nagyközönséget, hiszen én nem akarom magamat semmiféle uton-módon feltölteni a bírói székre, sem egyébtől. Másikfelől én is tudom, hogy Sz. Keresztur vála ztó közönségének legnagyobb része a kérdéses cikkemben közlőketek magáéva teszi. Állításomat fényesen igazolja a Jakabházy S. és Nagy Ferenczre adott szavazatok aránya. S hogy Jakabházy S. 200-nál is több szavazatot kapott, Nagy E. pedig 70—80 közt, nem félrevezetés, hanem a jó utra terés eredménye: Hát csak nem Jakabházy S. itatta a nagy közönséget, de én sem, már pedig a Jakabházy S. vagy az én részemről való félrevezetésnek talán akkor lett volna helye, nem pedig utólagosan.

Folytatólag azt mondják Önök, hogy a közigazgatási ügyekben semmi jártasságom sincs, mert hiszen nem irtam volna -zt, hogy a főszolgabíró a bírói állásra jelöltetni enged, hiszen a bírói jelölési jogát kizárólag a tisztújító szék elnöke gyakorolja*. Igen, a bírójelölés jogát, de nem a bírói jelölési jogát.

Nekem, mikor a kérdéses cikket írtam, nem a h. főszolgabíró ur mentegése volt azelőtt, hanem annak bizonyítása, hogy a szolgabíró ur a közhajnak tett eleget, mikor Jakabházy S. jelölte, meg hogy a kesergő urnak nem volt igaz az az állítás, hogy Nagy F. szavazói nem járultak az urnához, de még abban sincs, hogy Nagy Ferencz az általam is elismert bizonyos érdemeinél fogva még nem méltó épen arra, hogy a város valódi atyjának neveztessek. Ezeket csafolják meg!

Még tovább menve, „elítélik“ ezen szavaimat: „Ideje már egyszer, Székely-Keresztur főbírói székében olyan ember üljön, mint Jakabházy Sámuel.“ Ebből Önök azt olvasták ki, hogy én Sz.-Kereszturnak közel multban volt főbíráit: Br. Gamerra Gusztávot, Konesag Eleket és Pálffy Sámuel, kik közül a két utóbbit már meg is boldogult, a bírói székre méltatlan embereknek tartottam.

Igen tisztelt választó jogosult polgár urak, legyenek meggyőződve, nekem „eszem ágában“ sem volt arra gondolni. Én e férfiakat tiszteltem, becsültem úgy, mint bárki más. A tisztességben megőszült báro urat szerencsés vagyok még most is tisztelni, az ellunytaknak pedig emléke kedves előttem. Különben is tudom azt az erkölcsi morált: „a halottakról vagy jót, vagy semmit.“

Azon reményükre pedig, hogy a közigazgatás fejei Jakabházy Sámuelnek nagy lelkesedéssel való bíróvá választását megemmititlik, tisztelettel csak annyit válaszolok, hogy ez ügyben a közigazgatás fejei bizonyára sem Önöktől, sem tőlem nem fognak tanácsot kérni.

Igen tisztelt szavazó jogosult urak, ezen szavatokra még, hogy nincs miért oly nagyon hivatkozni lovagiaságra (t. i. a Jakabházy S.-re), kinyilatkoztatam ismét, hogy igen hivatkozom, s most is azt állítom ismét, hogy Jakabházy S. tiszteletudóbb, lovagiasabb annál, hogy az Önök, meg a kesergő ur kedvéért lemondjon a bírói székről. Azt is állítom, hogy Jakabházy S. nem jogtalanul ül a bírói széken, mint Önök állítják. Ilyent állítani arról az emberről, a kit a nagy többséget, majdnem kevés kivétellel, a közvélemény ültet a bírói székbe, csakugyan „balgatag“ felfogás.

Önök megszűnik a közönségnek, hogy Jakabházy S. Al. Siménfalván született, nem pedig Sz. Keresztur, miként én állítom. Végére járok igazán, hogy Önöknek van-e igazuk, vagy nekem. Ezzel szemben én is megengedem a közönségnek, hogy az én tolamat nem magán érdek vezeti, de ezt tenni feleslegesnek tartom. Tudják ezt sugás nélkül is.

Menjünk tovább. Kicsinyléseknünk fel előttem, mikor Önök ezt írják választukban; Jakabházy S. „Sz. Kereszturra a tavaszon jött lakni, mivel neje itten egy belteltet vá-

sárolt.“ Ugyan nekem vagy másnak mi köze, hogy ki miért lakik itt meg ott? Jakabházy S. lakhatna Siménfalván is hiszen ő ott birtokos, de neki Kereszturra tetszett költözni. Ezen válaszokra szintén tisztelettel csak azt felelem, hogy részemről illetlennek tartanám bárki családi dolgába belelegyedni.

Különben legyenek meggyőződve, hogy az a köztisztlet, közbizalom, a melylyel eddig viseltetünk Jakabházy Sámuel iránt, ezután sem csökken bennünk.

Végül én is kijelentem, miként Önök kijelentették nekem, hogy legyenek meggyőződve a tisztelt választó jogosultak, (Jakabházy Sámuellel e czimban való gunyolódásokat is értem) hogy Jakabházy Sámuel nem úgy hoztuk ide. Itt volt ő jóval bíróvá választása előtt, mint m. kir. áll. anyakönyvezetű.

Ezekben voltam szerencsés, tisztelt választó jogosult Urak, Önöknek tisztelettel válaszolni. Száz szónak is egy a vége. Én teljesen nem bánom, ha Önök mindnyáján Székely-Keresztur bírái lesznek is. Azt igen is óhajtom, hogy a bírói székbe jutások olyan közhajjal történjék, mint a Jakabházy Sámuelé.

Polgártárs.

Abrudbánya.

A mai magyar választási rendszer meg lehetős szerepet ad parlamentünk összealkotásában azoknak a „rotten borough“-oknak, a melyek 100—200 választóból különnek képviselőt a Sándor utcába. Ezek között a rottenborough-ok közt nem utolsó helyet foglal el Abrudbánya, mely régóta asyuma szokott lenni azoknak a mamelukoknak, a kik más helyen nem juthatnak mandatumhoz.

Most Perczel Béni, a liberális tábor hirdeti wippje menekül az abrudbányai asylumba.

Ennek az urnak abrudbányai jelöltsége mindenképpen nevezetes jelensége közviszonyainknak. Az u. n. szabadelvű pártnak vannak a választási harcokban elesett jelei. Jó-kai Mór, Teleszky István, György Endre, Antal Gyula, Tisza László, Csernátóni Lajos, — mindannyian vannak olyan értékes emberek, mint Perczel Béni. Hiányukat egy a parlamentarismus, mint az a sokat emlegetett liberalismus érzi annyira, mint a Perczel Béni urét. Ám azért a liberális párt egyedül és kizárólag a Perczel Béni ur beérőszakolására helyez szult a pótválasztásoknál.

Pedig még a Perczel urnak némi hírnevet szerző wippeskedés sem igazolja az ő egyéniségének illetőn honorálását. Hisz a választási szabadság mai rendszere, Istennek hála — mint Bánffy ur mondaná — abba a helyzetbe hozta a szabadelvű tábor, hogy teljesen nélkülözheti a szavazásoknál ugrifüleskedő hívei ügyességét.

Az a hallatlan majoritás, a mit Bánffy választásai összekorbaécsoltak, nem jöhet abba a helyzetbe, hogy rászoruljon a Perczel ur nógatására a nagyobb szavazásoknál.

Ugy látszik azonban, hogy mindezek dacára ma is elsőrendű szabadelvű érdek, hogy Perczel Béni urnak mandatumat legyen.

Saját hazája Baranya megye elég hálátlan volt nem méltányolni a nagy wippérdemeit, a melyek közt nem utolsó helyen áll, hogy öccse a belügyminiszternek. Megpróbálták hát megválasztatni Halason. Azonban a nagy alföldi város derék népe is érzéketlen

volt a szabadelvűség Benjaminjainak államférfiai képességei iránt. Most tehát ráérőszakolják Abrudbányára e jeles férfit.

Fogadást merek ajánlani arra, hogy a legtöbb napokig Abrudbányán tiz e m b e r n é l több még a létezéséről sem tudott Perczel urnak s bizony Perczel ur sem volt másként Abrudbányával. Ez azonban nem tesz semmit. Valamint nem tesz semmit az sem, hogy Abrudbányán maguk a 13 próbás szabadelvűek is másokat vettek kombinatíóba képviselőjelöltül.

Azok a mások szépen meghátrálnak Perczel ur érdemei előtt, az abrudbányai 13 próbások megfedekeznek a másokról s Perczel Béni, mint Abrudbánya alkotmányosan megválasztott képviselője neumsókára ismét át lépi a Sándor-utca palota küszöböt s szorgalmasan olvasgatva a jobboldali folyosó fogasait, adandó alkalommal diadalittas arcczal jelentgeti Bánffy urnak: „Kegyetlen uram, — rendelkezésedre áll 300 és annyi a k a b á t“. Mert ugy kívánja ezt a szabadelvűség érdeke, mint a hogy ugyanez az érdek azt is megköveteli, hogy az képp scenirozott választási komédiákat a valódi alkotmányos élet természetes járulékaiknak tekintstük.

Dr.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 26.

— **Polgártársaink figyelmébe!** Polgártársainkat figyelmeztetjük a kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóságának, a föld- és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónál számításba veendő kamattörlek bevallása tárgyában még mult 1896 évi december hó 21-én 53500—1896 sz. a. kiadott hirdeteműre, mely szerint az 1883 évi XLVI-ik t. cz. 13. §-ában előírt kedvezményben a kölcsönrel terhelt ház és földtulajdonosok csak az esetben fognak részesülni, ha tehervallomásukat folyó január 31-ikéig a városi adóhivatalhoz, mely a benyújtott vallomásról elismervényt ad, benyújtani el nem mulaszták, mert a határidő lejártá után február hó 15-ig csakis igazolási kérelemmel felszerelve fognak elfogadtatni, az azután benyújtott vallomások pedig figyelembe nem vétetnek.

Tájékoztató végett itt megjegyezzük, — hogy a bevallásra szolgáló úrlapok a városi adóhivatalnál ingyen kaphatók, továbbá, hogy az ideiglenes adókedvezményben részesített háztulajdonosoknak is — ha ingatlanok kölcsönrel van terhelve, — a vallomást megtenni kell, mert a már említett 1883 évi XLVI. t. cz. 12-ik §-sa szerint, — az ált. jövedelmi pótdadó alól nem mentesek, miután az ideiglenes adókedvezmény csak a ház b é r a d ó r a szól.

Félreértések kiküldése végett még azt is megjegyezzük, hogy az épületeken fekvő adósságok az 1868 évi XXII. t. cz. 17-ik §-a alapján nem a házbéradó kivételénél jönnek tekintetbe, hanem a föld és házbirtok után kivetendő általános jövedelmi pótdadónál, mi a nem adómentes föld és házbéradó illetőleg 30 százalékat az adómenteseknél pedig husz százalékat teszen ki.

— **Uj palota.** A kolozsvári gazdák hitelszövetkezetek folyó évben saját palotájába fog beköltözni, a mennyiben a napokban vette meg a mézáros társulattól a mult nyáron leégett Szentegyház-utca sarkán levő házas telket, hová egy egyemeletes házafog még folyó évben építtetni. Az építést Endrasser Benedek jóhírnevű vállalkozó fogja végezni, ki a terveken már nagy tevékeny-

séggel dolgozik. Az épületnek emeleti részén lesz a hitelszövetkezet elhelyezve, ott lesz a kolozsvári gazdák gyűlése és olvasó terme, a földszinten pedig boltak és magánlakások lesznek.

— **Építkezések.** Kolozsvár szab. kir. városában az idén tömeges építkezések fognak lenni, melyre lendületet adott az 1896. évi XXIII-ik törvényozikk megalkotása, melynek 4-ik §-a szerint az új épületek 15 évi, a lerombolt házak újból való felépítése 12 évi adómentességben rész esittetnek. Eddig az új házak 12, s a lerombolt házak helyébe emelt épületek 10 évi adómentességben részesítettek.

— **Nagy idők jubileuma.** Említettük a multkor, hogy a kolozsvári orsz. történelmi-muzeumban a nagygyűlés óta nagyszabású tervben dolgoznak, a 48—49-es idők országos megünneplésére nézve. A kolozsvári márcz 15. bizottság is a jövő évben ünnepli működése 25 éves jubileumát. Ez alkalomra kiadja a bizottság összes emlékbeszédeit egy kötetben az alapítók és közreműködők bemutatásával. A kolozsvári muzeum az évforduló emlékére érmekeket veret és maradó alkotásokra tesz országos intézkedéseket. A jubileum tárgyában a fővárosban is akciót kezdtek. Elhatározták, hogy a kolozsváriakkal harmonikusan fognak dolgozni. E tárgyban a következőket írják a budapesti lapok:

A szabadságharcz ünnepe.

„A budapesti függetlenségi 48-as polgárok köre Kreith Béla gróf elnöki indítványára a szabadságharc és a Kossuth szobor létesítését sürgető bizottságot küld ki azzal az utasítással, hogy e bizottság ne pihenjen mindaddig, míg bizonyossá válik, hogy akat szobor 1898-ban vagy 1899-ben állani fog. A bizottság a kör tagjain kívül a közélet tekintélyes egyéniséit fogja kiegészíteni magát. Kreith gróf ajánlja, hogy az országos bizottság diszelnökei közt legyen Preyer Hugó dr. és Márkus József polgármester is, a kiknek legnagyobb érdemük volt abban, hogy Kossuth Budapestnek díszpolgára lett. A bizottság felhívja törvényhatóságokat, községeket és egyesületeket egy második honvédmunkadékház és Kossuth emlékműzeum alapítására. Ezenkívül felolvasásokat, emlékbeszédeket, a szabadságharc zenéjéből hangversenyeket, azonkívül ünnepélyeket rendez az országos jubileum bizottság a szabadságharczi nagy események évforduló napjain, együttműködve a kolozsvári 1848-as orsz. ereklje-muzeummal, a melynek megteremtője Kuszko István az elnökségnek szintén tagja lett.“

— **Öt láda hus a Szamosban.** Kolozsmonostoron a Szamos medrében 5 láda páczolt és füstölt hus talált egy oláh gyerek a mult szombat. A ládákat a vízből kiemelték és beszállították a monostori kertletti kapitányhoz. A ládákból van páczolt és füstölt marha nyelv, sonka, keiserfleisch és füstölt bészín stb. A husokat a víz nagy rést kilugozta. A husok a ládákból úgy voltak elhelyezve és csomagolva, a mint a kereskedésekre küldeni szokás. A husokat bizonyára fuvarosok lopták el valamely kereskedő szállítmányából. A dolgot most vizsgálják, azonban sem a tetteseknek, sem a károsultnak a nyomára nem tudtak akadni.

— **A kolozsvári rom. kat. egyházközségi képviselő-testület kiegészítése.** A kolozsvári rom. kat. egyházközség képviselő testületének 1897-ik évre vonatkozó kiegészítése előkészítése alulírottak személyében bizottság küldetvén ki, felkérteket azon kolozsvári illetőségű rom. kat. lakosok kik a képviselő-testületi tagságba jogosultak és szabályszerűen minősítvák, szíveskedjenek ezt akár írásban, a főtéri plebánia hivatal vagy alulírottak bármelyikénél 1897 február 4-ig bejelenteni. Tájékoztal megjegyeztetik, hogy a szervezeti alapszabályok szerint a képviselő-

testületének tagjai: a) a kolozsvári rom. kat. plebános és a segéd-lelkészek; b) a keblit tisztviselők közül a gondnokok, pénztárnok, jegyző, ügyvéd s a sz. Erzsébet aggház gondnoka és ispánja; c) az erdélyi püspöki egyházmegye igazgatótanácsának Kolozsvárt lakó tagjai; d) a Kolozsvár városi tanács kebelében időnként valóssággal szolgáló levő rom. kat. tanácsosok, jegyzők, pénztárnokok levéltárnok és a városi képviselő testületnek római kat. tagjai nem különben a kolozsvári kir. törvényszéknek és kir. járásbírósnak rom. kat. elnöke, államügyész, bírái és albirái, a kolozsvári kir. tabla rom. kat. elnöke, tanácselnökei, főügyész, bírái s az első bíróság albiráival egyenlő rangu tisztviselői; e) a kolozsvári rom. kat. középtanoda reudes tanárai; f) a Kolozsvár városában állandóan lakó és működő rom. kat. tudorok, sebészek, ügyvédek, mérnökök, egyetemi tanárok, akadémiai művészek, a Kolozsvárt lévő kolostorok előjárói és a kolozsvári rom. kat. elemi tanodák igazgatói és reudes tanítói; g) a kolozsvári rom. kat. hívei közül száz önálló egyén, ki legtöbb adót fizet az adómenynység sorozata szerint. Kolozsvárt 1897 január 25-én Biró Béla apát-plebános, Benel Ferencz biz. tag. Nagy Kálmán gondnok, Mak Ferencz hitk. jegyző.

— **Jogász-bál.** A jogászbábi meghívók szétküldését a bizottság már befejezte és tisztelettel kéri mindazokat, a kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy neveiket és lakásukat bejelenteni szíveskedjenek az „Egyetemi körben“ d. u. 2—3-ig naponta a bál bizottságnak.

— **Korcsolya verseny.** A kolozsvári korcsolyázó egyesület az új korcsolya csarnok beindulásá javára a sétatéri tavon 1897 Február 2-án, kedden versenydíjazással összekötött korcsolya-versenyt rendez. Versenybírák: Dr. Ováry Kelemen, Palkovics József, cs. és kir. tábornok, Dr. Linder Gusztáv, Káráz Ernő vezérkariz azados, Matakási Pál, Heppos Miklós Gyarmathy Miklós. Pályabírák: Dr. Farkas Géza, Dr. Szabó Dénes, Vermes Lajos. Intézők: Filip Gábor, dr. Szász Zsombor, Szöllő Árpád, Dr. Robonczy Lajos, Bartha Gergely, Kreszta József, Sipos Kálmán, Hanag Oktáv, Ováry Elemér, Horváth Károly, Indító: Andrásfalvay Dani, Schreiber Róbert.

A versenyek sorrendje a következő: I. Sikverseny. Gyorsfutás előre. A pályatér kétszer kerülendő meg. Két díjjal. Nyertes az első és második beérkező. II. Gyermek verseny. Tízennégy évesekig. A tó nagy körüldje egyszer futandó be előre. Három díj. Nyertes az első, második és harmadik beérkező. III. Műkorcsolyázók verseny. Minden versenyző részére legfeljebb 5 perc engedtetik, mely idő alatt tetszése szerinti változatokban alakzatokban mutathatja be a műkorcsolyázásban való jártasságát és ügyességét. Nyertes a jury ítélete szerint a legszabályosabb és legzezsőbb korcsolyázó. IV. Akadályverseny. Egy díj. A pályatér három akadály átugrásával, előre futva, egyszer kerülendő meg. Az akadályok 1 1/2 méter szélesek. Nyertes a 3 akadály átugrásával az első beérkező. A zenekar 11-től 1/2 óráig fog játszani. A verseny 1 1/2 órákor veszik kezdetüket. Belépő díjak: tagoknak a jégpályára 20 kr., 10 éven aluli gyermeknek 10 kr. Nem tagoknak a jégpályára 50 kr. A tó parijára 20 kr. Kedvezőtlen idő esetén a verseny elhalasztatik. A versenyszabályok az egyleti választmányal megtekinthetők. A versenyre ugy halljuk sokan jelentkeznek. Bizonyára szórakoztató látványt nyújt a közönségnek az érdekes versenyés, melyre a figyelmet felhívjuk.

— **Öreg honvédeknek Szacsavay Sándor** ur a kolozsvári honvéd egyesület szegény sorsu tagjai részére 10 frtot volt kegyes adományozni a Böckel Károly főtéri üzletében. A kegyes adományt hálás köszönetet mond az egyesület elnöke.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZAJA.

1897 január 26.

Angela.

ANGOLBÓL FORDITOTTA:

AMICA.

XXV.

(Folytatás.)

(43)

— Szép? Igen, ő szép volt! Nézd itt van és nézz rá! Vigyétek — vigyétek el innét.

Ormond az Angela válla felett egy pontra mutatott, és az Ormond szemében oly valódi volt a rémület, hogy Angel megfordult és abba az irányba nézett.

Az atyja hideg hangja szólt közbe. — Ormond, eresz ki a testvéredet! Ne légy bolond.

De Ormond reszketra és a rémülettől lihegve eszméletlenül esett a testvére lábaihoz.

— Atyám, mi baja van Ormondnak? Örült?

Kérd Angela a testvére öntudatlan tette miatt.

— Igen, ő örült, de nem eléggé örült, hogy az örültek házába felvagyék, válaszolá Stuart ur.

Angela vizet próbált a testvére össze szorított fogai között erőltetni, a kezeit és a homlokát mozgatta.

— Hagyj békét neki; ő elég gyorsan magához tér, nagyon is gyorsan, mondá Stuart ur komoran.

— Ö semmit sem tett, hogy a fiát magához hozza. Az Angela fáradozásait nézve

nyugodtan ült, az asztalkendővel a térdein s a kezében tartott pohárból csendesen szűrte a bort.

Végre Ormond magához tért, fel ült, és kábultan nézet körül.

— Mondtam valamit? Mit mondtam? Fejét a két keze közé fogta, és előre s hátra rángatta magát. Le kell feküdnöm az ágyba; úgy érzem a fejemet mintha szét akarna szakadni! Atyám segítsen!

Stuart ur türelmetlen mozdulattal tette le a poharát.

— Hátmár sohasem lesz nyugton? morogta: de segített a fiának felállni, és felvonszolta a szótájába.

Két óra tölt el mielőtt Stuart ur lejött Angliához a könyvtárba.

— Jobban van? Kérd Angel

Alszik; de altatót adtam be neki, — mert másfélórán egész éjjel dühöngött volna.

— Láttá ötet Doktor?

— Igen, Párizsban; akkor jobban volt. Ez átkozott helyre való visszajövetel okozta a bajt.

Ha lett volna pénzem, távol maradtam volna, de éppen csak annyi volt, hogy jöhes-sünk vele.

Végre közeledik a krízis. Az a csudám, hogy hitelezőim miért hagytak ily hosszasan békében.

Beszéd közben a szemet felhalmozta, hogy jobb tüzet csináljon.

Angela, milyen hitvány tüzet csináltatott. Hát te mit tévöl lézel, ha a krízis bekövetkezik?

— Határozatlán már valamit?

A leány piruló arcczal mormogott valamit.

— Mit mondasz? Azt gondolod, hogy

gouvernantnak még? Jó nem sok idő van hátra.

Ha gyűmölcölött Boldog asszony napjaig Stuart Royalban hagynak szerencsének tartom magamat.

Stuart ur komoran nézett a tűzbe. Az utóbbi hetekben cinikus közönyössége elhagyta: mogorva lett, és minden csekélységet kijött a türelméről. Úgyes bajos dolgait nem tudta a régi önző jó humorával kiverni a fejéből.

XXVI.

Karácsony estejének a reggelén Angela könnyű szívvel kelet fel. A Bob érkezését vártal megnézte magát a tükörben, és azon tüdődött, ha vajon fog-e változást találni rajta.

Szemei fényesek voltak, és ajkai minden erőfeszítésének a dacára, hogy komoly legyen, mosolyogtak.

A nap derült volt, a lábai majdnem táncoltak, midőn a reggelizéshez leszaladt. Ilyen szép nerezetes napon nem tudott sem a testvére sem az atyja bajaival törődni.

Vajjon Bob mikor jön el? villásgreggeli előtt vagy azután? És most hol van? Miről gondolkozik? A csarnok nyitott ajtajánál állott, a hideg friss levegőt szívta be, és hangosan nevetett. Mily szép volt az élet! Ő soha sem tudta, hogy élni mit jelentett, míg Bobot nem szeretette.

Vajjon hány óráig kell még várakozni? Tizenkettő előtt nem várhatta, és most csak kilencz volt. Három óra van előtte!

Az éjjel nem aludt örömeiben; de azért a két orcája piros volt, és a szemei ragyogtak.

A reggelizzéssel piszmogott; nem tudott sem enni sem inni. Mikor fog már jönni? Milyen kopognak látszott a házi Ném azért, mint ha Bob azzal törődne!

A szalonba ment, és ott eszébe jutott, hogy ezeltűt nyolcz évvel, milyen dühös volt Bobra, midőn az elragadtatás helyett csak nevetett rajta.

Most ő is beösmerte, hogy borzasztó rut volt, — de a rikitő kék selyem butor-zat iránt még mindig volt egy kis gyengeség a szívében.

A kandalló felett levő rámból a szép anyja még mindig mosolygott rá.

Bob mennyire bámulta ötet abban az ó-di ruhában!

És örült, hogy Bob volt az első, a ki szépségéről beszélt neki. És ő érte örült, hogy szép volt.

— „Arcsom minden vagyonom“ dudolta vidám nevetéssel.

A könyvtár barátságosabb volt a nagy szallonnál, hol a sok ablaku szobát a gyér tűz nem tudta bemelegíteni.

Tehát visszament oda és megigazitotta a tüzet.

Lehet, hogy Bob a hosszú utazás után fájni fog. Csak tíz óra. A jövetele előtt még két óra van hátra!

Ekkor az ajtó megnyílt; ő anynyira el volt foglalva a tűzcsinálással, hogy a csemetést nem hallotta.

— Lucas ur! jelentette a szobaleány. És ő a szobában volt; az Angel szerető szemei előtt szebb, magasabb és erősebb volt mint valaha.

Angel!

Ez volt minden. Mielőtt e szó elhalt az ajkain, Angelt a karjai között tartotta.

— Anynyi évek mulva! mondá és könnyek voltak a szemében.

Ez olyan boldogság, hogy alig tudom elhinni. Távolabb tartotta magától, hogy a kedves piruló arcot jobban lássa. Felébredtek e, hogy ismet csak álomnak találják, a hogy oly sokszor tévém?

Angela, mennyi szomorúságot és bánatot kell neked helyre pótolnod!

Helyre pótolom! sugta a leány és karjával átölelve a Bob nyakát, arcát a magához vont.

— Te soha sem hagysz el engem, — mondá Bob azon szenvedélyes ölelés után, a mi a leány nyájaskodását követte.

— Nem soha!

— Eljősz velem Angliából, — itt hagyod rokonaidat?

Bob a puha hajra, a piros orcára és az édes kis szájra nyomta az ajkait.

— Sir; legyen okos; komolyan akarok beszélui! — mondá Angela.

— Egész életemben soha sem voltam okosabb, mint most!

És ismét közelebb vonta Angelát magához.

— E házasságnak, melylyel te oly elégedettnek látszol a hátrányait akarom elibéd terjeszteni.

— Ne neves — igazán az a szándékom! Először is — koldus vagyok.

— Van nekem elég pénzem, mind a kétőnk részére.

— Ne csókolj meg mig be nem végezem. Másodszor: az atyám és a testvérem nem olyanok a kikeit a társaság tisztesség tagjainak szoktak nevezni; harmadszor; miután rokonaim közül senki sem szeretett, nem gondolom, hogy olyan egyén legyen, a kivel kellemes volna együtt élni.

— **Keményseprési díjak.** Tegnap közreadtuk a keményseprési díjakra vonatkozó, s Kolozsvár város által megállapított szabályrendeletben foglalt adatokat. A keményes kemencéséi egy szérii sepréstési díjait szegedési hibából hibásan közölték lapunk. Az egyezri díj kiütetett frt. helyett, mindenütt kr.-ok értendők.

— **Helyreigazítás.** Iskolaszéki választmány megalakításáról szóló hírlapunkban az előző, Dr. Szamosi János nevét kifelejtettük. A tévedést ez alkalommal kiigazítjuk.

— **A nemzeti kaszinó és Bánffy Dezső.** Balaskovich Ferenc országgyűlési képviselő, mint értesítendő, levelet intéz a nemzeti kaszinó igazgatóságához, a melyben elmondván az ismeretes levélügy történetét, azt kéri hogy a kaszinó Bánffy Dezső báró miniszterelnök eljárásáról mondjon véleményt.

— **A kolozsvári munkások dalköre** által 1896 decemberében h. 26-kán a Stadlerkert helyiségében megtartott alakuló ünnepélyén tiszteletgyeikeket megváltották: Hegedűs Sándor Bpest, 10 frttal, Zajzon Sándor, Ruoska János, Miklósi Kornél, Sebesi Pál, Magyar Sándor 2-2 frttal, Deák István, Farkas István Bpest, Imertz József, Kovács Ferenc, Mátyás Károly, Szénási István, Ursits Lipót 1-1 forinttal. A fellépésekből bejött 3 frt 55 kr. Fogadják a nemesszívű adakozók ez uton is a munkás dalkör választmányának hálás köszönetét.

— **Meghívó.** A mezőrendőrség és mezőgazdasági szülő 1894. évi XII. t. cz. végrehajtása tárgyában a földmívelésügyi m. kir. miniszter 48000—94. sz. alatt kiadott rendelete 62. §-nak b. pontja szem előtt tartásával a Hátulási Hőja és Kányamál hegybirtokosságának hegyközséggé való alakulása f. évi február 10-én délután 3 órakor fog a város ház közgyűlési termében végbemeni. Felhívom az érdekelte hegybirtokosokat ez uton is, hogy a hegyközségé alakulása végett letett helyen és időben vagy személyesen megjelenni, vagy magukat megbízottjaik által helyettesíteni szíveskedjenek. Kolozsvár, s. kir. város tanácsának 1897. évi jan. 22-én tartott üléséből. Alh. b. c. h. Géza, polgármester.

— **A keményseprési díj szedése.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszterium a Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa által kiadott rendeletet azon részét, melylyel a keményseprési díj szedését engedélyezte — hatályon kívül helyezte. Miről a város közönségét tudomástétel és további mihez tartás végett, plakáton értesíti Deák Pál főkapitány.

— **Halálhírek.** Wölzer Ödön a helybeli kir. törvényszék egyik írnoke, egy igen szorgalmas, becsületes tisztviselő tegnap hirtelen elhalt. — Elhalt szegény Lehicz András vendéglős is, a kit közönségesen Kerekes Andrásnak hívtak Kolozsvárt. Jó kedélyű, derék ember volt. Hosszasan betegeskedett. A halál végre megrálatotta szenvedéseitől.

— **Panasz.** A szenátor-utca lakói köréből panaszt tettünk az utca ronda állapotai miatt. Egy mezőségi falura emlékeztet az a sártenger, a mi elnyeléssel fenyegeti az ott járókat. Szégyene ez az állapot Kolozsvár városának, de első sorban szégyene az illetékes rendőri hatóságának.

— **Az ügyvédi kamrából.** A hivatalos lapban olvassuk, hogy dr. Bonis Árpád décsi ügyvéd hosszas betegeskedése miatt, Mori Gyula zilahi ügyvéd közjegyzővé történt kinevezetése miatt töröltettek az illető ügyvédi kamarák névjegyzékéből.

— **Az egyetem második feléve.** A kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetemén az 1896/97-dik tanév II-ik felére a beiratkozások a tanulmányi, fegyelmi és lecke-pénz szabályzat 24 §-a értelmében 1897. évi február hó 1-én kezdődnek, ugyanezen hó 12-ig bejárólóg tartanak. A kik ezen határidőben valamely elvárhatatlan akadály miatt személyesen nem jelentkezhetnek, a tanulmányi, fegyelmi- és lecke-pénz szabályzat 25 §-a értelmében a fennebb megszabott határidőn belül tartoznak akadályoztatásukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt és az illető kar dekanájához intézett kérvényben előjegyztetésüket kikérni, s meghatározni azt az időpontot is, a mikor személyesen megjelenhetnek a beiratkozásuk egy a quaesturában mint az egyes tanároknál teljesíthetik. E határidő azonban márcz. hó 6-án túl nem terjedhet.

— **Az Egyiptomi és szentföldi utazás** rendezőjétől vesszük a következő értesítést:

Az előző magyar társadalom részéről örömdetesen nyilvánuló érdeklődés viszonyára s naponként számos oldalról érkező megkeresésekre válaszul tudatom, hogy a nagyváradi felső kereskedelmi tanintézet igazgatóságának vezetése alatt márczius hó végén Egyiptomba és sz. földre induló keleti utazás, miután a jelentkezési előköltségek száma az utazás megtarthatóságát biztosítja, a tervezetben megjelölt időben megtartatni fog. 2.) Utazóknak az illetékes rendi hatóság útján a m. kir. belügyminiszteriumnál állítatnak ki a budapesti török konzulatusnál láttamoztatandók; 3.) a befizetett 400 forint az összes vasúti, hajózási, szállodai költségeket és élelmisézt fedezi; zsebpénzül anár sovereign vagy 20 frankos aranypénz legcélszerűbb; ennek mennyisége az utas igényeitől függ. 4.) az erősebb tavaszi öltöny mellett teljesen könnyű nyári ruhát s lehetőleg csekély s könnyen terelhető podgyaszt hozzanak az utazásra. Jelentkezések az utiköltségeknek Nagy-Váradon a Biharmegyei Takarékpénztárhoz beküldése mellett meg elfogadjatik. Nagyvárad, 1897 jan. 25. Popper igazgató.

— **Emlék-ünnepély.** M. Várárhelyről a következő értesítést vettük: Rudolftónörök fensége emlékének ünnepét áldoz

a Kemény Zsigmond társaság. Az ünnepet e hó 30-án szombaton délután tartja a ref. leányiskola disztermében. A felolvasás 4 órakor kezdődik. A beszédet ora a következő: Fl. n. ki megnyitó. Kovács Ferencz apát: emlékezés a görögényi napokra. Teleki Samu grf. Beszédet és magyar királyról. Pallós Albert igazgató: A vadászat és társaság a görögényi nagy n. pokon. A társaság a közönséget meghívja.

— **Pót-táncztanfolyam.** Major József okl. tánczmester folyó év február hó hó 1-én felöltöttek részére egy 30 órát tartalmazó és ezen idő alatt kiképező tanfolyamot nyit, melyre a beiratkozások, vagy bejelentések bejárólóg csak elsőseg eszköztítnének. Tandíj ezen időnyre zenével 7 frt. Első óra elsején 8 órákor.

— **Uj közjegyzőség.** A mezősegen élénk mozgalom indult meg aziránt, hogy Moes községekben kir. közjegyzői állás rendszeresíttessék. Ezt nemcsak a hagyatékúgyek nagyszámú s meg más a kir. közjegyző teendőibe vágató számos dolgok teszik egyetben szükségesek, hanem az is, hogy a mezősegi faluk a rossz utakért roppant távol esnek Kolozsvártól, mely távolság a feleket ügyeiknek elodázására kényszerítik, mi egy a magánosok, mint a kincstár érdekeire káros befolyással van, a mi például Teke nagyközségével, mely szintén kir. közjegyzőségre vágyik, nem fordulhat elő Beszterce és Szászregén közelségeért, melyek kir. közjegyzővel bírnak.

— **Közgyűlés.** A mezőgazdasági bank és takarékpénztár részv. társaság Kolozsvárt h. hó 24-én d. e. 10 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését.

A részvényesek nagy érdeklődése mellett lefolyt közgyűlésen Péterfi Zsigmond igazgatósági alelnök elnököl.

Az igazg. jelentését és zárszámadást Ferenczy Gyula vezérigazgató terjesztette elő, melyek szerint az évi pénztár forgalom 4 millió 277103 frt, a betétek állaga 327071 frt, a váltó tárcza 377003 frtra emelkedett.

Az évi tiszta nyereség 1011055 frt, melyből a részvények 5 1/2 % osztalékra 5500 frt, a tart. alap gyarapítására a tiszta nyereség 30 % fordított.

A 2. számú részvényeszelvények febr. 1-től darabonként 2-75 frttal váltattak be.

A minden üzletágban elért fokozatos emelkedés az igazgatóság szakszertű vezetése s a hitelnyújtásnál tanusított körültekintő óvatosságának eredménye.

— **A vidéki hírlapírók szövetsége.** A vidéki hírlapírók szövetsége Budapestén vasárnap délután tartotta első igazgatósági ülését a Pannónia-szállodában. Jelen voltak Kulinyi Zsigmond elnökön kívül Szávay Gyula alelnök, Hindy Árpád, Békeffy István Pálóc László, Hegyi Jenő és Runy Sándor igazgatósági tagok. Az igazgatóság az alapszabályokat végleges szövegében elfogadta s most felterjeszti a miniszterhez. Ugyancsak elfogadta az igazgatóság az ügyrendet is. Most aztán sorra kerültek az egyes városok jelentései, mint Arad, Temesvár, Szeged, Győr, Pécs, Sopron és Debreczen városoké, a hol már mindenütt nagyban folyunk a munkálatok az egyesület tőkének érdekében. Eddig 26 város 87 hírlapíróval lépet a szövetségbe s a szövetségnek eddig 42 alapító és 274 pártoló tagja van, a mi körülbelül hat ezer forintnyi összegnek felel meg. Az egész országban megindult egyöntetű munka a legszebb reményekre jogosítja az egyesületet s az előjelek után ítélve, tavaszig a szövetség vagyona 25—30 ezer forintba emelkedik, ekkor ezután végleg megalakul a szövetség nyugdíj- és segélyalapra.

— **Az aninai sztrájk.** Az aninai munkások erősen kitartanak a sztrájk mellett s elhatározások oly erősnek látszik, hogy komossabb aggodalomra van ok. A zendülés fővezetői Wodraska gépész, Hasch bányász és Strébl muukás voltak, a kiket a hatóság most erős őrizet alatt fogva tart. Rajtuk kívül elfogtak még 30 férfit és három asszonyt. A sebesültek közül egy ismét meghalt: evel a halottak száma tíze szaporodott. A tizenegyediknek is várják halálát. Ha a társaság a bajokat nem orvosolja, nagyon könnyven megtörténhetik, hogy a sztrájk kiterjed a resináz és oravicai telepekre is. Az aninai bányások sérelmével különben legközelebb a budapesti királyi törvényszék is fog foglalkozni.

— **Gyilkos a táncsteremben.** Rayenna mellett, Alfonsine városkában hét-főn táncmulatság volt, a melyen a város lakói nagy számban jelentek meg. Tánc közben egy Baldi Enrico nevű husz esztendő lakatos hirtelen Grazini Antonio földbirtokosra rohant és zsebkését Grazini mellé szúrta. A szörnyű gyilkosság megrémítette a táncos párokat, a kik a vértől borított áldozat köré sereglettek. Baldi a nagy zavarban menekült, míg a szerencsétlen Grazini rövig pár perc múlva kiesenvedett. A gyilkosának valószínűleg féltékenysége volt az indító oka.

— **A vérszegénység gyógyítása.** A vérszegénységet, ezt a gyakori betegségét rendszeren vastartalmú gyógyszerrel gyógyítják. Mindazok a gyógyszeres azonban a melyekben eddig vasat olvasztottak fel, nehezen emészthetők, sőt az emberi szervezet az így beadott vasat nehezen emészt el. Egy francia ember, Emile Levy, most oly eszmére jutott, a mely igen ügyes módon teszi lehetővé, hogy a vasat a természet maga dolgozza fel, illetőleg, hogy a vasat már felemészített

módon adhassák be a betegnek. Az eljárás a következő: A vasat a tyukoknak és egyéb tollas állatoknak ételbe keverik és minthogy ezeknek a gyomruk tudvalegileg rendkívül nagy emésztőképességgel bír, szárnyas állat tojásaiban már négy-öt nap múlva nagy mértékben találhatunk felemészített vasat. A vas azonban nem változtat a tojás ízén és emészthetőségén semmit. Az orvosok tehát ezennel vérszegény betegnek vastartalmú tojásokat fognak előírni.

— **Nyilvános számadás és hálás köszönet.** A mező nagy-csáni ev. ref. egyháznak egy templomi harmonium beszerzése céljából méltóztattak kegyesen adakozni: Tisza Lászlóné 6 méltósága 50 frtot, Tisza Istvánné szül. Tisza Anna 6 méltósága 10 frtot, gr. Bethlen Pálné szül. Tisza Jolán 6 méltósága 10 frtot, Horváth József birtokos ur 40 frtot, Todorff Domokos ur 4 frtot, Nagy Miklós ur 2 frtot; összesen adományoztak 119. Ezen összeget az egyházközség kiegészítette 135 frtra, melyen egy kellemes hangzású 4 és fél octavas templomi harmoniumot szerzett Eder Antal Gyula budapesti gyárostól.

Fogadják a nemes szívű adakozók, a kik szíves adományaikkal lehetővé tették, hogy ha bár külsőleg roskadozik is templomunk — bensőleg az isteni tisztelet vonzóbbá, magasztosabbá lehetett, fogadják úgy az én, mint szegény egyházam hálás, forró köszönetét.

Ugyanez alkalommal hálás köszönetet mondunk azon kegyes adakozóknak is kik, szíves adományaikkal kegyesen voltak segítségünkre sietni u. m. Mohai Károlyné 6 nagysága M. K. lyánból 3 frttal, méltósága Pogány György Déváról 2 frttal, méltósága gróf Teleki László és gr. Teleki Sándorné Győréről 10—10 frttal, tekintetes Érsek Elek kir. közjegyző ur Tordáról 2 frttal, nagytiszteletű Barabás József ev. ref. lelkész ur Egerbegről 2 frttal, a m. kir. esendőörshelyből 11 forinttal, összesen 40 frttal.

Alázatos tisztelettel kérjük még mindazokat, kik e célra felhívást kaptak és azt még eddig be nem küldték, méltóztatassanak rövid időn akár a begyűlt csekély adománynyal, akár a nélkül azívet beküldni, hogy az elszámolást végleg megtehessük. Mező Nagy-Csán 1897 január 22-én Péter Antal ev. ref. pap.

Színház.

Tegnap este „A Sabin nők elrablása” című megmagyarosított német bohózat került előadásra a kolozsvári színpadon. Napok előtt annyira tetszett a közönségnek ez a végtől-végig mulatságos darab, hogy az igazgatóság csak a közökhajtsának tett eleget, mikor azt ismét előadatta. Tegnap is szép számú közönség jelent meg, melyet az előadás egész folyamán állandó derűtségben tartottak a szerencsés vénával megirt darab komikus jelenetei, sikerült ötletei, s az előadó színészek élénk játéka. A főszerep Polgár Károly kezében volt. Általában sikerült alakot mutatott be a színigazgató szerepében, bár egy maszkja, mint ábrázolása olykor nagyon is a vaskos komikummal való és mértéktelemségéről tettek tanuságot. Egyébként a közönség sűrűn tapsolta egy Polgár Károlyt, valamint Szentgyörgyi Vendrei, Cserny Berta, Turcsányi Olga, Laczkó Aranka, Janovics Jenő, Rózsahegy élénk és jóízű játékát. A darab élénk hatást gyakorolt a közönségre, mely bizonyára máskor is szívesen elmulat a darab jóízű komikumán és eredeti ötletein.

— **Színházi hírek.** A dolovai nábob leánya csütörtöki előadásban Szentimainé szerepét (mult alkalommal Pálffy Anna), Cserny Berta játssza. A pajkos kedélyű — „jukker menyecske” egyik legjobb szerepe a művész nőnek.

E. Kovács Gyula hazaérkezvén debreceni jubileumáról, megkezdtek a szombaton szinrekerülő — III. Richard — próbáit. A nagyszabású tragédiában az összes személyzet foglalkozva van. A női főszerepeket: K. Szereny Gizella, György Ilona, Cserny Berta és Laczkó Aranka játsszák.

Uj n. a. a. Megyeri igazgató virágvasárnaptól szerződtette Ráskay Emiliát, ki e hó elején a közönség tetszését megnyerve oly szép sikerrel vendég szerepelt nálunk.

Szultán a Verő népszertű operettjét pénteken adják. A czimszerepet S. Áldor Juliska, Roxelánt Forrai Ferike énekelik.

Balassa Bálint mai hamadiki előadása iránt is élénk érdeklődés mutatkozik. Telt ház fog gyönyörködni Farkas Ödön magyaros szép dalaiban.

Holnap a mint jeleztük — Froufrou — adják a czimszerepben Cserny Bertával.

IRODALOM.

Megszoktuk már, hogy a Ráth Mór kiadásában megjelent művek minden tekintetben kiállják a legszigorubb kritikát. E czég kiadásában nem szokott lenni félcsmó, irodalmi polyva. Most ismét egy derék kiadást kaptunk. Az 1896 évi országgyűlési törvények cikkek első rangú szakférfiak közreműködése mellett lett kiadva. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal van ellátva. Az 1896. évi törvény-cikkeket a korábbi törvényekre vonatkozó-

lag történt az összesállítás. S a mi legfőbb, a hatályon kívül helyezések, helyettesítések, módosítások és kiegészítések betűsoros tárgymutatójával van ellátva. A mű 16-od — s így könnyen kezelhető alakban van kiadva. A 640 oldal tervő derék munka ára 4 forint, o. e.

Kinek van finomabb szaglás, a nőnek vagy férfinak?

E kérdésre általánosan az lesz a felelet, hogy persze a nőnek, a kinek az izlelő meg tappintó érzéke is finomabb, mint a férfié. Bezzeg nem itélnék meg oly kedvezően a nő szaglási érzékének finomságát, vagy érzékenységét, ha meggondolnák az emberek, hogy hány nő szagositja magát oly erős parfümokkal, melyeket a férfiuorra el nem ttr Tessék moszt meg a cibetet, hogy egyebet ne említsünk, orrfurorítás meg bosszankodás nélkül elviselni. Pedig sok nőnek még mindig kedvesek parfümjei. De most már felesleges ezt a körülményt számba venni; kétségbevonhatatlanul bebizonyították amerikai psicho-fiziológusok, Nichols és Brown tanárok hogy a nő szaglási érzékének finomsága ugyszólván durva a férféhoz képest. Lásd, moszt és cibet illat!

A szaglási érzése kétszer oly finom, mint a nőé. Különböző igen jellemző illanó anyagokkal végezték kísérleteiket úgy, hogy csupa fiatal, egészséges nővel meg férfival, a társaság különböző rétegeiből valókkal, szagoltatták azokat, persze majd erősebb majd gyöngébb olatokban. A szag erőssége szerint kellett az egyes szagos anyagokat egymás mellé sorakoztatni. 38 nővel és 44 férfival ejtették meg a kísérleteket.

A szagos anyagok szegfűolaj citromolaj foghagyma-eszencia, kéksav és egyebek voltak. Kisült, hogy a férfiak sokkal gyorsabban és biztosabban sorakoztatták egymás után a tényleges erősség szerint az egyes szagos anyagokat, mint a nők.

Akadtak a férfiak közt még oly finom orr is, az igaz, hogy mindössze csak három — a mely a kéksavat még akkor is felismerte, a midőn egy rész belőle 2.000.000 rész vízben volt föloldva. A nők kivétel nélkül, már akkor sem érezték meg a kéksavat, a midőn, 220.000-szeresen volt fölhevítve, míg az összes férfiak százezerszeres higitást jól megéreztek.

A nők a citromolajat 1: 1000.000 higitási arányban ismerték föl, míg a férfiak még meg tudták azt más szagos anyagoktól különböztetni, midőn a higitási arány 1: 250.000 volt. Megjegyzendő, hogy mindenkor a kísérlet úgy történt, hogy közbe-közbe tiszta vizet szagoltattak az illetőkkel és teljesen ki volt zárva az, hogy ők bármilyen egyéb ről a szagos anyagnak vízhez való keverését fölismerehették. Ugyancsak fűltünk voltak az eredmények egyéb szagos anyagokkal, melyek mindig azt igazolták, hogy a férfiu szaglása sokkal finomabb, mint a nőé és ime ez a magyarázat arra, hogy miért tűrik a nők a parfümöt jobban, mint mi szenvedő férfiak.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Pártértekezlet.

Bpest, jan. 23.

Az országgyűlési függ. és 48-as pártnak tegnap este Kossuth Ferencz elnöklete alatt értekezlete volt, melyen folytatólag megvitatás tárgyává tették a kereskedelmi tárcza költségvetésének egyes tételeit. A Házban Eötvös Károly fogja a pártnak e költségvetéssel szemben elfoglalt álláspontját tolmácsolni s az egyes tételeknél elhatározott javaslatokat megtenni. A tengerészeti tételt Lukács Gyula ismertette, s őt bizta meg a párt, hogy e tételnél határozati javaslatot nyújtson be. Szerdán e hó 27-én újból értekezletet tart a párt s folytatja a kereskedelmi tárcza költségvetésének tárgyalását, a mennyiben Eötvös Károly előadó arra kérte az értekezletet, hogy több előzetes adat beszerzésére lévén szüksége, további jelentései csak a következő értekezleten tegye meg.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 26.

A belügyi tárcza ma Gajáry Ödön előadása mellett került tárgyalásra.

Eötvös Károly éles kritikával kél ki a közigazgatás államosítása ellen.

Mindent elvettek — ugymond — a megyétől, mit akarnak hát államosítani?

A főispáni intézményt hajhászó elemnek, besugónak nevezi.

Nem fogadja el a költségvetést.

Török Betalan beszélt ezután a költségvetés mellett.

Lepsényi után Talián Béla volt főispán fejtegette a közigazgatás bajait.

Ki kapta meg a népszínházat?

Budapest, jan. 26.

A népszínházi bizottság tegnap döntött a népszínház bérletében.

Egyhangulag Porzsol Kálmánnak ajánlja kiadni.

A budapesti újságírók egyesülete.

Budapest, jan. 26.

A budapesti újságírók egyesülete tegnap délután Mikszáth Kálmán elnöklete alatt igen látogatott választmányi ülést tartott, mely számos fontos kérdéssel foglalkozott. Az elnök mindenekelőtt mély fájdalommal bejelentette Vajda János elhunytát, mi felett a választmány jegyzőkönyvben fejezi ki részvétél. Szathmáry Mór titkár azután bejelenti, hogy a kereskedelmi miniszter megkereste az egyesületet, hogy a párizsi nemzetközi kiállítást előkészítő bizottságba jelöljön ki egy tagot. A választmány Kálmány Henriket bizza meg e tagsággal. A választmány tárgyalás alá vette aztán Bárány Zsigmond dr. nak ismert indítványát a hírlapbolyg eltörlése tárgyában. A választmány Bródy Alajos dr., Czizlay Lajos, Zempléni Gyula és Székely Bélából álló bizottságot küldött ki, mely a hírlapkiadókkal is érintkezésbe lépve a legközelebbi választmányi ülésnek jelentést fog tenni. A továbbiakban Serecs László emlékiratban ismerteti azon a sajtóra nézve sérelmes intézkedéseket, melyeket a bűnvádi perrendtartás életbe léptetéséről szóló törvényjavaslat tartalmaz, illetőleg az e tárgyban összehívott szaktanácskozmány javaslatba hozott és indítványozza, hogy az egyesület ezekkel szemben állást foglaljon. A választmány elhatározta, hogy egy általános hírlapírói gyűlést fog összehívni és felkéri Kennedy Gézárt, ki az anketten részt vett, hogy a gyűlésen mint előadó ismertesse a kérdést. Szécsi Antal szobrász egy Árpád szobrot ajánl fel az egyesületnek, a miért jegyzőkönyvileg köszönetet mondanak.

Manlicher a görög hadseregben.

Athén, jan. 26.

A görög hadseregnek új fegyverrel való felszerelése ügyében kiküldött bizottság javaslatot intézett a hadügyminiszterekhez 2000 darab Manlicher bevásárlása tárgyában. Az új fegyvereket az első és második gyalogezred legénysége közt osztják ki, hogy a szükséges kísérleteket a legközelebbi nagy hadgyakorlatok alkalmával azokkal megtegyék.

Országos Múzeum.

Budapest, jan. 26.

Az Országos Múzeum és Könyvtárbizottságnak e hó 30-án d. u. 4 órakor Széll Kálmán elnöklete alatt közgyűlése lesz, melyen tárgyalni fogják a vallás és közoktatásügyi miniszternek leiratát a múzeumok és könyvtárak országos felügyeletének szervezésének és gyarapításának szabályozásáról s megválasztják a múzeumok és könyvtárak országos tanácsába az elnököt, előadó titkárt és 10 tagot.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARY NIMHÁLY.

Nyilttér.

Dr. Hirschfeld Jenő
fogorvos

Kolozsvárt, Főter 34. sz. (Szathmári-ház) első emeletén berendezett műtermében

rendel: d. e. 10—1 óráig

d. u. 2—4 óráig.

Szegényeknek ingyen d. u. 4—6 óráig.

Készít műfogakat, eszközöl fogtöméseket, s végez a fogászat körébe tartozó műtéteket.

9—12

A közönség becses ágyelmébe ajánlom

MÉRNÖKI ES MŰÉPITESZETI IRODÁMAT

Kolozsvárt, sétatér-utca 2. sz., az emeleten.

Elvállalok e szakba vágó mindenemű felméréseket, modern tervek készítését és azoknak kiviteli felügyeletét vidékre is.

Ifj. B. Bak Lajos,

építész-mérnök.

(Kolozsvárt, sétatér-u. 2. sz., az emeleten.)

H I R D E T É S E K.

Sz. 5045—1896.

70. (1—3)

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy az 1873-ik évben felépült és kibutorozott két emeletű, 38 helységből álló **városi vendéglő Szász-Régenben** a főpiacson, a M.-Vásárhelyi—Szász-Régeni vasut végállomásán **6 évre** az 1897. évi Október hó 1-étől 1903. évi Szeptember hó 30-ig terjedő időre

1897. évi Február hó 24-én

délelőtt 10 órakor a **Szász-Régeni** városi tanácsháznál nyílt árverezés után és írásbeli ajánlatok elfogadása mellett haszonbérbe fog adni.

A kikiáltási ár **4000 ft.**, mint egy évre fizetendő haszonbér, melynek 10%-kát minden árverezni kívánó bánatpénzül letenni köteles. A többi árverezési feltételek a városi tanácsánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Szász-Régen város képviselő-testületének 1897. évi január hó 16-án tartott üléséből.

Fromm Trangott,
polgármester.

Leonhardt Arnold,
főjegyző.

Sz. 328—1896.

74. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirrre teszi, hogy a décsi és budapesti kir. törvényszék 1896. évi 4482., 4749. és 95458. számú végzése következtében Dr. Weisz Lipót és Dr. Messinger Lipót ügyvédek által képviselt Schwarz Nándor és Hárnik Lipót javára Dáskel Izig és társai szász-újfalusi lakosok ellen 462 ft 80 kr. és 726 ft 10 kr. és jár. erejéig 1896. évi július hó 25-én fogatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás után le és felülfoglalt és 4755 ft-ra becsült takarmány, szarvasmarhák, házi butorok, gazdasági felszerelésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kékesi kir. járásbíró 3611—1896. sz. végzése folytán a fentírt tőke követelések, ezeknek a végzésekben kitett naptól járó 6% kamatai és eddig összesen 143 forint 23 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig, az árverés végrehajtást szenvedők lakásán, Sz.-Ujfaluban leendő eszközökre **1897. évi január hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Kékesen, 1897. évi január hó 4. napján.

ROSKA VERTÁN,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 690—1896.

73. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirrre teszi, hogy a tordai kir. törvényszék 1896. évi 4371. számú végzése következtében Polcz Rezső ügyvéd által képviselt Celényesi Zsigmond és társai javára Pozstó László és társai ellen 80 ft 00 kr. és járul. erejéig 1896. évi november hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 880 ft-ra becsült szarvasmarhák és 3 kanczából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a m.-ludasi kir. járásbíró 4664—1896. számú végzése folytán 80 ft 60 kr. tőke követelés és eddig összesen 38 ft 84 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig, a m.-bogáti határon, a Pozstó László tanyáján leendő eszközökre **1897. évi február hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Kelt M.-Ludason, 1897. évi január hó 20. napján.

MOGA LÁSZLÓ,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 20—1897.

72. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirrre teszi, hogy a b.-hunyadi kir. járásbíró 2462—1896. számú végzése által Fürber Henrik javára Kovács István és neje b.-hunyadi lakosok ellen 300 ft tőke, ennek 1896. évi január hó 2-ik napjától számítandó 6%, kamatai és eddig összesen 27 ft 10 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 943 ft-ra becsült házi butorok, 1 kocsi és 1 bival-tenéből álló ingóságok nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek a 10950—1896. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alpereseknél B.-Hunyadon leendő eszközökre **1897. évi január hó 30-ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtnak fognak.

Az elárveresendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt B.-Hunyadon, 1897. évi január hó 7. napján.

OSUTAK JÁNOS,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 1158—1896. végreh.

68. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó ezenel közhirrre teszi, miszerint a m.-vásárhelyi kir. törvényszéknek 1896. évi 7845. számú végrehajtást elrendelő és a sz.-régeni kir. járásbíró 1896. évi 10619. számú kiküldött végzése folytán Muresiana tak. és hitelintézet végrehajtó részére hétbükki Méra László és neje végrehajtást szenvedők ellen 360 ft o. é. tőke és járuléka kielégítés képpen 1896. évi november hó 4-ik napján bíróság felülfoglalt és 1684 ft-ra becsült ingóságokra a sz.-régeni kir. járásbíró 1896. évi 13517. számú végzésével a további kielégítési végrehajtást elrendelte. Ennek folytán a sz.-régeni kir. járásbíró 1896. évi 10619. számú kiküldött végzése folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében, Barbu Patricius ügyvéd végrehajtó képviselő szóbeli jelentkezésre, a még eddig fennálló 360 ft t. ke, ennek 1896. évi május 7-ik napjától járó 6% kamatai, s az eddig 31 ft-ban megállított költségek iránt, a 972—1896. sz.-mu végrehajtási jegyzőkönyv alapján, végrehajtó, foglaltat és felülfoglaltatók javára is, a mennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t. cz. 103. §-ára, az árverésnek hétbükön, a végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására hatánapul **1897. évi január hó 30-ik napjának délutáni 2 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság felülfoglalt 500 véka csős törökbura, 80 kalangya buza, 30 kalangya zab, 1 cséplő, 1 rostáló és 1 tere-gép, 1 kocsi, 1 szekér, 3 malacz, házi butorok és 1 fali-óra nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérőnek, az idézett t. cz. 108 §-ában megállított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t. cz. 111. és 112. §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólírt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a később beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Sz.-Régenben, 1896. évi december hó 27. napján.

LEDERLÉS LAJOS,
kir. bírósági végrehajtó.

MEGHIVÓ.

A Kolozsvári Kereskedelmi Bank
részvénytársaság

1897. évi február hó 10-én d. u. 3 órakor

saját helyiségeiben tartja

XI-ik rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek ezenel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

71. (1—1)

- 1.) Az igazgatóság jelentése.
- 2.) Mérleg előterjesztés a felügyelő-bizottság jelentésével.
- 3.) A jelentések tárgyalása és a felmentvény megadása.
- 4.) A nyereség felosztása iránt határozat hozatal és a szelvények kifizetési idejének meghatározása.

Kolozsvárt, 1897. január hóban.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Alapszabály 30. §. A közgyűlésen a részvényesek csakis azon részvényeik után birnak szavazati joggal, a mely részvények a közgyűlést megelőzőleg legalább három (3) hónappal nevükre szabályszerűen átíratnak és a részvénykönyvbe bejegyeztettek. A közgyűlésen részt venni kívánó szavazatjogosult részvényeseknek a közgyűlést megelőző napon igazolójegyek fognak kiadni.

FIUMÉBÓL

OLCSÓ KÁVÉ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS

elvámlva és bérmentve az összes posta-
állomásokra.

Santos természetes közepes szemű . . .	1 kiló	1.45,	5 kiló	7.25
Rió lavé „ „ zöld, tisztított finom . . .	1 „	1.55,	5 „	7.75
Salvatore közepes szemű, igen jó . . .	1 „	1.65,	5 „	8.25
Nyugatindiai finom, egyenlő szemű sötét . . .	1 „	1.75,	5 „	8.75
Guatemala finom, igen szép . . .	1 „	1.78,	5 „	8.90
Jamaica kiváló finom faj, igen jó ízű . . .	1 „	1.85,	5 „	9.25
Portorico finom, közepes szemű . . .	1 „	1.90,	5 „	9.50
„ kiváló finom, nagyszemű . . .	1 „	2.—,	5 „	10.—
Ceylon nagyon finom, igen szép, erős . . .	1 „	1.95,	5 „	9.75
Kék java egész nagyszemű, különlegesség . . .	1 „	2.10,	5 „	10.50
Cuba apró szemű, finom . . .	1 „	1.85,	5 „	9.25
„ közepes szemű, finomabb . . .	1 „	1.95,	5 „	9.75
„ egész nagy szemű, legfinomabb . . .	1 „	2.10,	5 „	10.00
Arany java valódi, nagy szemű . . .	1 „	1.90,	5 „	9.50
Mocca, valódi arabiai, zamatos . . .	1 „	1.95,	5 „	9.75
Gyöngy nagyon szép, igen finom faj . . .	1 „	1.95,	5 „	9.75
„ nagy szemű, kiv. fin., különlegesség . . .	1 „	2.08,	5 „	10.40
Narancs vagy citrom . . .	5 „	1.60		

utánvétell, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

A kávéfajok vegyesen is rendelhetők, de 5 kilónál kevesebb nem küldhető.

Rendelvényeknél pontos címet és az utolsó posta megjelölését kérem.

40. (3—20)

GÁL JÁNOS, FIUME.

ALAPÍTOTT 1866.

MATUTSEK JÓZSEF
férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, főter 32. sz. alatt.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítetnek.

28. (67—x)

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utca 38. szám alatt.

A n. é. közönség b. figyelmét felhivom azon körülményre, hogy az erdélyi részekben jó hírnevnek örvendő és a kor igényei szerint fokozatosan fejlődő

LYCEUM-NYOMDÁT

Kolozsvárt, bel- és kültorda-utca sarkán

egészen új betűkkel s a legfinomabb accidenziákhoz sztkéses modern **dizitményekkel** szereltem fel, s így azon helyzetben vagyok, hogy a legizlésebb bál meghívókat, táncrendeket, eljegyzési- és menyegzői meghívó kártyákat, névjegyeket készíthetem.

Nagy súlyt fektetek a tudományos könyvek, folyóiratok nyomására, s hogy az illusztrált művek és folyóiratok szép és tiszta nyomása által a főváros nyomdájának ilyenmő kiadványaival lépést tarthassak

UJ GYORSSAJTÓT

szereztem be s állítottam fel nyomdában.

Mint szakember, ki a nyomdászatot tanulm, s azt nem mellékeset képen űzöm, oda törekszem, hogy a legutányosabb árak mellett tiszta és kifogástalan munkát szolgáltatassak a n. é. közönség rendelkezésére.

Teljes tisztelettel

885. (19—25)

GOMBOS FERENCZ,

a Lyceum-nyomda tulajdonosa.

Vidéki megrendeléseket azonnal fogatatosítok.

BRAUN MIHÁLY

HANGSZERKÉSZÍTŐ,

Kolozsvárt, Széchenyi-tér 7. szám alatt

(Babos-palota.)

Ajánlom a mélyen tisztelt közönség becses figyelmébe ujonnan berendezett

HANGSZERKÉSZÍTŐ ÜZLETEMET.

Saját gyártmányu hegedűk, gordonkák, gitárok, citerák, czimbalmok, fa és réz fuvóhangszerek, valamint azok alkatrészeinek nagy választéku raktára; továbbá német és olasz hurokat.

Mindenmő javítások pontosan és olcsón eszközöltetnek. — Vidéki megrendelések gyorsan teljesítetnek.

1. (5—25)

Magyarország sok százra menő ásványvizei között a „Giesshübl víznek egyetlen hasonlómása.”

BODOKI
MATILD-FORRÁS

rendkívül szénsavdús és páratlanul tiszta égvényes savanyuvíz.

Elsőrangu üdítő és asztali ital,

a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebbet képzelni sem lehet.

Borral, cognakkal, gyümölcs-szirupokkal vagy tisztán magára használva a „Matild” viz igazán páratlan.

Gyógyító czélokra használva: különösen emésztési és vizeleti nehézségekben, gyomor, vese, hólyag és aranyeres bántalmakban, valamint a légzőszervek hurutos bántalmaiban szenvedőknek a pompás víz használata megbecsülhetlen!

Mindig friss töltésben kapható:

Kolozsvárt: Segesváry és társai,

Nagy-Szeben:

Gyulafehérvár: id J. B. Misselbacher

Segesvárt:

Déván:

Szászvároson:

Balog Gyula,

Németh János

uraknál.

az ásványvíz kereskedésekben és minden jelesebb vendéglőben.

Tisztelettel **GYÖRGY JÓZSEF**, a forrás kezelője.(Háromszékmegye) **BODOK**. (Háromszékmegye)

548. (53—x)

Köhögés,

rekedtség és elnyálkásodás ellen legjobb hatásu szer a **RÉTHY-féle**

PEMETEFŰ-CZUKORKA,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti.

Kapható minden gyógyszerárban. — Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 ft 50 kr-ért bérmentve küld:

RÉTHY Béla

gyógyszerész Békés-Csabán.

816. (13—20)